

Област Пловдив

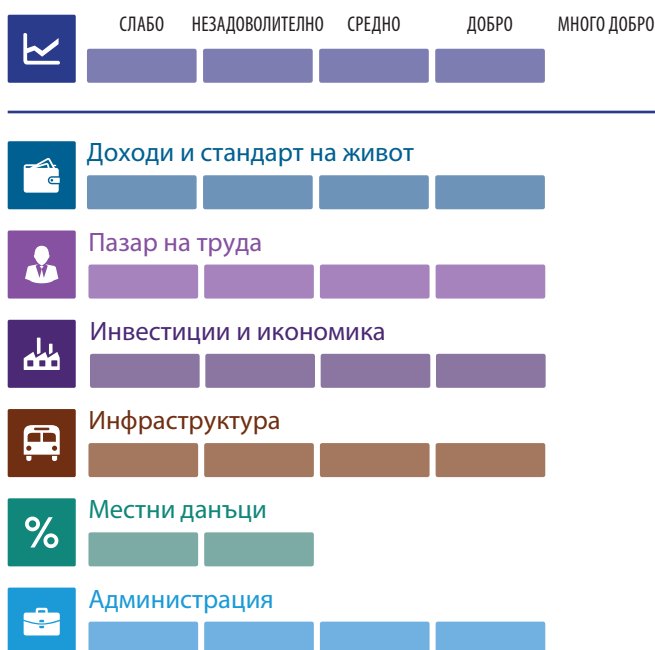
► Население (2020)	666 600
► Територия (кв.км)	5972,9
► Брой на населените места	212
► Дял на населението в градовете (%)	74,8

Брутният вътрешен продукт на човек от населението в Област Пловдив продължава да нараства с темп, подобен на средния за страната, като през 2019 г. е петият най-висок в страната. Спадът в активността на пазара на труда спрямо предходната година е съпроводен от намаляване на заетостта и ръст на безработицата, но те остават сравнително благоприятни. При обема на преките чуждестранни инвестиции обаче се наблюдава отлив. Инфраструктурното развитие в областта получава добра оценка. Гъстотата на железопътната мрежа остава висока. Нивото на местното данъчно облагане в област Пловдив е относително високо. Самооценките на местните администрации за развитието на електронното правителство и предоставянето на административни услуги

на „едно гише“ през 2021 г. изпреварват средните нива. Въпреки всеобщото застаряване в страната област Пловдив се представя сравнително добре. Пловдив е сред областите с утвърдени традиции във висшето образование и учениците там показват добри резултати и през 2021 г. Пловдив е и сред областите с най-голям брой на лекари и легла в болниците. Вероятно тези показатели са причина за изключително високия брой на преминалите за лечение болни. Броят на престъпленията остава нисък, а разкриваемостта им – сравнително висока. Образованите битови отпадъци в областта намаляват за втора поредна година, но обемът им остава сравнително висок. Пандемията и ограничаването на културните мероприятия през 2020 г. в страната не се отразяват в толкова голяма степен в област Пловдив.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Доходи и стандарт на живот

Брутният вътрешен продукт на човек от населението в област Пловдив продължава да нараства с темп, подобен на средния за страната. През 2019 г. той достига 14,5 хил. лв. и е петият най-висок в страната (при 17,2 хил. лв. средно за България). Брутните годишни заплати на наетите по трудово и служебно правоотношение в областта също нарастват стабилно до 13,0 хил. лв. годишно (при 15,2 хил. лв. в страната). По-бърз растеж се наблюдава при доходите на домакинствата и през 2019 г. те за първи път от почти десетилетие отново са над средните – 6,2 хил. лв./лице от домакинството на година при 6,0 хил. лв. в страната.

Нивото на бедност в областта през 2019 г. е по-високо от средното за страната. Делът на населението, живеещо с материални лишения, е 24,9% (при 19,9% в страната), а на населението, живеещо под националната линия на бедност – 22,7% (при 22,6% в страната).

Пазар на труда

През последните няколко години икономическата активност в област Пловдив расте колебливо и през 2020 г. отново изостава от средното ниво в страната с коефициент от 71,7% (при 73,7% в страната). Спадът в активността на пазара на труда спрямо предходната година е съпроводен от намаляване на заетостта и ръст на безработицата, но те остават по-благоприятни в сравнение със средните за страната. Коефициентът на заетост е 68,7% (при 68,5% за страната), а този на безработицата – 3,0% (при 5,2% в страната). Предизвикателство пред пазара на труда остава образованието на работната сила. През 2020 г. то се подобрява, но все още е малко по-неблагоприятно от средното за страната. Делът на висшистите в областта достига 26,4% (при 29,2% в страната), а на хората с основно и по-ниско образование – 19,7% (при 16,9% в страната). Коефициентът на демографско заместване като съотношение на населението на 15–19 години към това на 60–64 години е малко по-благоприятен от средния – 68,2% спрямо 67,1% в страната.

Инвестиции и икономика

Броят на предприятията в област Пловдив нараства и през 2019 г., но леко изостава от средния за страната с 60 нефинансови предприятия на 1000 души от населението (при 61 на 1000 души в страната).

Почти равни със средното ниво за страната са и разходите за придобиване на дълготрайни материални активи – 3,1 хил. лв./човек (при 3,2 хил. лв./човек в страната), и произведената продукция (около 28 хил. лв./човек в областта и в страната).

При обема на преките чуждестранни инвестиции обаче се наблюдава отлив (със 7%) и те се отдалечават от средния за страната. Към края на 2019 г. стойността им достига 2668 евро/човек от населението (при 3655 евро/човек в страната).

Област Пловдив изостава и при усвояването на европейски средства. Към 15 юни 2021 г. стойността на изплатените суми на бенефициенти по оперативните програми е 1674 лв./човек от населението (при 2217 лв./човек в страната). В рамките на областта най-много средства усвояват общините Хисаря и Кричим.

Инфраструктура

Инфраструктурното развитие в областта получава добра оценка. Гъстотата на пътната мрежа е близка до средната в страната, но гъстотата на железопътната мрежа значително я превъзхожда с 5,4 км линии на 100 кв. км територия (при 3,6 км в страната). Делът на автомагистралите и първокласните пътища в област Пловдив е 17,5% (при 18,5% в страната) през 2020 г. Качеството на пътищата в областта е сравнително добро – 48,7% от пътната настилка е в добро състояние при 41,4% в страната през 2019 г.

Достъпът на домакинствата до интернет намалява, но остава по-висок от средния за страната – 79,9% (при 78,9% в страната). Инсталираните ВЕИ мощности на човек от населението са близки, но над средните за страната. По-нисък остава делът на газифицираните домакинства – 1,4% (при 3,1% в страната).

Местни данъци

Както при повечето сравнително развити икономически области, нивото на местното данъчно облагане в област Пловдив е относително високо и през 2021 г. Значителна е разликата при ставката върху таксиметровия превоз. Усредненото ѝ ниво в общините от областта е 521 лв. годишно при 453 лв. в страната. По-високи са и местните данъци върху недвижимите нежилищни имоти на юридически лица – 2,21‰ в областта спрямо 2,04‰ в страната.

Администрация

След няколко години на застой през 2019 г. покритието на кадастралната карта в област Пловдив се повишава рязко от 33,6 до 95,3% и дори изпреварва средните стойности за страната (91,4%).

Самооценките на местните администрации за развитието на електронното правителство и предоставянето на административни услуги на „едно гише“ през 2021 г. също се повишават значително и дори изпреварват средните нива, макар и с малко.

Оценката на прозрачността на местните администрации се повишава леко, но остава под средната за страната със 71,1% спрямо 73,2% в страната. В рамките на областта най-високи оценки получават общините Първомай и Хисаря (близо 90%), а най-ниски – Стамболийски и Калояново (малко над 40%).

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ ■■■■■

Демография ■■■■■

Въпреки всеобщото застаряване в страната област Пловдив се представя сравнително добре. Докато през последните няколко години коефициентът на естествен прираст продължава леко да намалява, през 2020 г. той спада значително – с 3‰, но пак остава над средния за страната със стойност от –8,3‰ (при –9,5‰ в страната). И през 2020 г. областта продължава да привлича население и коефициентът на механичен прираст е 7,7‰.

Тези процеси водят до сравнително благоприятни коефициенти на възрастова зависимост. Съотношението на населението на над 65 години към това на 0–14 години в областта е 140,8% (при 150,6% в страната), а към това на 15–64 години – 32,5% (при 34,1% в страната).

Сравнително голяма част от населението живее в градовете, като през 2020 г. делът на градското население е 74,8% (при 72,9% в страната). След столицата и област Сливен област Пловдив е и с най-гъсто населени селища с 2503 души/кв.км (при 1506 души/кв.км в страната).

Образование ■■■■■

Нетният коефициент на записване на населението в V–VIII клас в областта намалява леко през 2020 г., но остава по-висок от средния в страната. По-влошени обаче остават дяловете на второгодниците и на напусналите основното и средното образование.

Броят на учителите се запазва сравнително нисък – 82 преподаватели на 1000 ученици при 87 на 1000 ученици в страната.

Учениците от област Пловдив показват добри резултати и през 2021 г. Средният успех на националното външно оценяване по математика след VII клас достига 38,7 т. (при 37,9 т. в страната). Успехът на матурата по български език и литература пък е „Добър“ 4,30 (при „Добър“ 4,21 в страната), а делът на слабите оценки – 6% (при 7% в страната).

Пловдив е сред областите с утвърдени традиции във висшето образование. Броят на студентите в областта е третият най-висок в страната (след този в столицата и област Велико Търново).

Здравеопазване ■■■■■

Област Пловдив е сред областите с най-голям брой на лекари и легла в болниците. През 2020 г. един общопрактикуващ лекар се грижи средно на 1618 души от населението (при 1727 души на лекар в страната). Индексът на достъп до лекари специалисти също е значително по-благоприятен от средния за страната. В местните многопрофилни болници легловата база възлиза на 8,11 легла на 1000 души от населението (при 5,52 на 1000 души в страната), което ѝ отрежда второто място в страната след тази в област Плевен.

Вероятно тези показатели са причина за изключително високия брой на преминалите за лечение болни – 197 на 1000 души от населението (при 138 на 1000 души в страната).

Ред и сигурност ■■■■■

Натовареността на местните наказателни съдии е сред най-високите в страната и продължава да нараства и през 2020 г., достигайки 11,5 дела на съдия месечно (при 8,6 дела на съдия в страната). Въпреки това високата интензивност не пречи на бързината на правораздаването в областта. Делата, приключили в 3-месечен срок, са 93% (при 90% в страната), а висящите дела – 8% (при 11% в страната).

Броят на престъпленията остава нисък, а разкриваемостта им – сравнително висока. През 2020 г. регистрираните престъпления срещу личността и собствеността в област Пловдив са 8,1 на 1000 души от населението (при 9,9 на 1000 души в страната), а разкриваемостта е 60,6% (при 52,1% в страната).

Околна среда ■■■■■

Емисиите на въглероден диоксид в област Пловдив остават по-ниски от средните за страната. Съсредоточаването на населението в градовете пък предопределя сравнително високите дялове на населението с достъп до канализация, свързана с пречиствателна станция за отпадъчни води (67,0% при 64,6% в страната), и на живеещите в селища с достъп до обществена канализация (82,7% при 76,4% в страната) през 2019 г.

Образуваните битови отпадъци в областта намаляват за втора поредна година, но обемът им остава сравнително висок. През 2018 г. той достига 446 кг/човек годишно (при 409 кг/човек в страната). Същевременно делът на отпадъците, предадени за третиране и рециклиране, също се увеличава (до 67%), но остава под средните стойности за страната (71%).

Култура ■■■■■

Пандемията и ограничаването на културните мероприятия през 2020 г. в страната не се отразяват в толкова голяма степен в област Пловдив. Посещенията в кината намаляват с 37% (при 71% в страната) до 234 на 1000 души от населението (при 190 на 1000 души в страната). Броят на посещенията в местните музеи се свива с 48% (при 58% в страната) до 299 на 1000 души (при 322 на 1000 души в страната), а на библиотеките – с 24% (при 30% в страната) до 223 на 1000 души (при 480 на 1000 души в страната).

Ключови показатели за област Пловдив

Индикатори на икономическото развитие	2018	2019	2020	Средно за страната
БВП на човек от населението (лв., текущи цени)	13 141	14 460	n.a.	17 170
Средногодишен доход на лице от домакинството (лв.)	5093	6163	n.a.	6013
Средна годишна брутна заплата на нает (лв.)	11 780	12 996	n.a.	15 209
Относителен дял на бедните спрямо линията на бедност за страната (%)	19,9	22,7	n.a.	22,6
Коефициент на заетост на населението на 15–64 години (%)	69,9	70,3	68,7	68,5
Коефициент на безработица на населението на 15 и повече години (%)	3,6	2,4	3,0	5,2
Дял на населението с основно и по-ниско образование на 25–64 години (%)	20,3	20,2	19,7	16,9
Дял на населението с висше образование на 25–64 години (%)	27,0	26,0	26,4	29,2
Произведена продукция (лв./човек)	25 792	27 998	n.a.	28 027
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (лв./човек)	2790	3103	n.a.	3155
Преки чуждестранни инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор с натрупване (евро/човек)	2861	2668	n.a.	3655
Дял на домакинствата с достъп до интернет (%)	74,4	80,7	79,9	78,9
Дял на пътната настилка в добро състояние (%)	50,3	48,7	n.a.	41,4
Гъстота на пътната мрежа (км/100 кв.км територия)	17,1	17,1	17,1	17,9
Рейтинг за активна прозрачност на ПДИ за органите на местното самоуправление (%)	75,0	70,1	71,1	73,2

Индикатори на социалното развитие	2018	2019	2020	Средно за страната
Коефициент на естествен прираст на населението (‰)	–5,2	–5,3	–8,3	–9,5
Коефициент на механичен прираст на населението (‰)	3,1	3,1	7,7	4,4
Среден успех от матурите по БЕЛ*	4,25	4,33	4,30	4,21
Среден успех на изпита по математика след VII клас (в точки)*	34,7	36,7	38,7	37,9
Нетен коефициент на записване на населението в V–VIII клас (%)	88,6	87,8	87,4	86,5
Брой на преподавателите в основното и в средното образование на 1000 ученици	78	84	82	87
Дял на здравноосигурените лица (%)	87,1	87,6	87,4	88,7
Население на един общопрактикуващ лекар (брой хора)	1571	1588	1618	1727
Регистрирани престъпления срещу личността и собствеността на 1000 души	8,6	8,3	8,1	9,9
Натовареност по щат на наказателните съдии (дела/месец)	11,0	11,4	11,5	8,6
Дял на населението с достъп до обществена канализация (%)	81,6	82,7	n.a.	76,4
Образувани битови отпадъци на човек от населението (кг/човек/година)	446	n.a.	n.a.	409
Дял от битовите отпадъци, предадени за третиране и рециклиране (%)	66,8	n.a.	n.a.	70,9
Посещения в кината на 1000 души от населението	874	373	234	190
Посещения в музеите на 1000 души от населението	448	575	299	322

* Данните се отнасят за учебната 2020/21 година, а матурите са проведени през 2021 г.